

Sąd Rejonowy
w Słupsku

Postępowanie cywilne odwoławcze

Biuro Obsługi Interesanta

Jakie orzeczenia w mojej sprawie może wydać sąd cywilny?

Sąd w trakcie postępowania wydaje szereg orzeczeń: wyroki (w tym wyroki zaoczne), postanowienia, nakazy zapłaty. W przypadku postanowień odróżnić należy postanowienia wydawane w procesie oraz w postępowaniu nieprocesowym. Te pierwsze rozstrzygają kwestie proceduralne (np. odmowa zwolnienia od kosztów sądowych) i może na nie przysługiwać zażalenie, jeśli ustawa tak stanowi. Te drugie, z jednej strony rozstrzygają sprawę w sposób merytoryczny (np. postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, zniesieniu współwłasności) i przysługuje na nie apelacja, z drugiej strony mogą rozstrzygać jedynie kwestie

proceduralne i wówczas może od nich przysługiwać zażalenie, jeżeli ustawa daje taką możliwość.

Ponadto sędzia lub sąd mogą wydawać zarządzenia, które rozstrzygają kwestie porządkowe.

Jakie najważniejsze środki zaskarżenia mi przysługują?

Orzeczenie lub czynność	Środek odwoławczy
Wyrok	Apelacja
Wyrok zaoczny	Sprzeciw (pozwany), apelacja (powód)
Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym	Zarzuty (pozwany), apelacja (powód)
Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym	Sprzeciw (pozwany), apelacja (powód)
Niektóre postanowienia w postępowaniu procesowym	Zażalenie
Postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym	Apelacja
Niektóre postanowienia w postępowaniu nieprocesowym nierozstrzygające spraw co do istoty	Zażalenie
Postanowienie wydane przez referendarza sądowego	Skarga na orzeczenie referendarza

Czynność komornika	Skarga na czynności komornika
Zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pozwu	Zażalenie
Wstąpienie interwenienta ubocznego	Opozycja

Czy przed złożeniem środka odwoławczego powinienem podjąć jakieś działania?

Zanim zdecydujesz się na złożenie apelacji, powinieneś najpierw wystąpić do sądu o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, od którego zamierzasz się odwołać. Wniosek taki należy złożyć w ciągu tygodnia od dnia ogłoszenia orzeczenia lub, jeżeli w trakcie trwania postępowania byłeś pozbawiony wolności i nie miałeś pełnomocnika (adwokata, radcy prawnego), w ciągu tygodnia od doręczenia sentencji orzeczenia. Wniosek składa się do sądu, który wydał orzeczenie (por. art. 328 k.p.c.).

W przypadku zażalenia również należy zgłosić odpowiedni wniosek w terminie jednego tygodnia od dnia ogłoszenia postanowienia (por. art. 357§1 k.p.c.). Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręczy z urzędu, sporządzając od razu uzasadnienie w wypadku, gdy na to postanowienie przysługuje zażalenie (por. art. 357§2 k.p.c.).

W jakich wypadkach mogę złożyć zażalenie na postanowienie lub zarządzenie?

Co do zasady zażalenie przysługuje na (por. art. 394 k.p.c.):

- postanowienia sądu kończące postępowanie w sprawie, ale niepowodujące jej merytorycznego rozstrzygnięcia, np. postanowienie odrzucające pozew, umarzające postępowanie, odrzucające apelację;
- inne postanowienia sądu, w stosunku do których prawo przyznaje możliwość zaskarżenia orzeczenia. Lista tych postanowień jest bardzo długa, ale na pewno zostaniesz poinformowany przez sąd o możliwości zaskarżenia określonego postanowienia w drodze zażalenia. Do najważniejszych z tej grupy należą postanowienia, których przedmiotem jest:
 - odmowa odrzucenia pozwu, przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcia postępowania w innym trybie;
 - odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;
 - oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji;
 - rygor natychmiastowej wykonalności;
 - wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skarg o wznowienie postępowania;
 - stwierdzenie prawomocności orzeczenia;
 - skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia;
 - zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszonych postępowania;

- odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia;
- sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa;
- zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, wymiar opłaty, zwrot opłaty lub zaliczki, obciążenie kosztami sądowymi, jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy, koszty przyznane w nakazie zapłaty oraz wynagrodzenie biegłego;
- oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;
- zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem;
- odrzucenie zażalenia;
- odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

Zażalenie przysługuje również na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pozwu.

Co powinienem zamieścić w apelacji?

Apelacja powinna zawierać (por. art. 126, 368 k.p.c.):

- tytuł pisma (apelacja);
- sygnatura akt sprawy;
- Twoje dane jako powoda, pozwanego lub uczestnika (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
- dane Twojego przeciwnika lub uczestników;
- oznaczenie sądu, do którego pismo wnosisz;
- w sprawach o prawa majątkowe – wartość przedmiotu zaskarżenia;

- oznaczenie wyroku (wraz z sygnaturą akt sprawy), od którego wnosisz apelację, ze wskazaniem czy jest on zaskarżony w całości czy w części;
- zwięzłe przedstawienie zarzutów;
- uzasadnienie zarzutów;
- powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynika później;
- wnioski o zmianę lub o uchylenie wyroku z zaznaczeniem zakresu żądanej zmiany lub uchylenia;
- Twój podpis, ewentualnie Twojego pełnomocnika;
- załączniki;
- odpis apelacji (w takim samym brzmieniu) dla strony przeciwnej w ilości równej liczbie uczestników.

Co powinienem zamieścić w zażaleniu?

Zażalenie powinno zawierać (por. art. 126, 394 k.p.c.):

- tytuł pisma (zażalenie i sygnaturę akt sprawy);
- Twoje dane jako powoda, pozwanego lub uczestnika (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
- dane Twojego przeciwnika lub uczestników;
- oznaczenie sądu, do którego pismo wnosisz;
- wskazanie zaskarżonego postanowienia i wnioski o jego zmianę lub uchylenie;
- zwięzłe uzasadnienie;
- wskazanie w miarę potrzeby nowych faktów i dowodów;
- Twój podpis, ewentualnie Twojego pełnomocnika;

- załączniki
- odpis zażalenia (w takim samym brzmieniu) dla strony przeciwnej; ilość odpisów równa liczbie przeciwników.

Jakie elementy powinien zawierać sprzeciw lub zarzuty od nakazu zapłaty?

Sprzeciw lub zarzuty od nakazu zapłaty powinny zawierać (por. art. 126, 493, 503 k.p.c.):

- tytuł pisma (sprzeciw, zarzuty);
- sygnatura akt sprawy;
- Twoje dane jako pozwanego (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
- dane powoda;
- oznaczenie sądu, który wydał nakaz zapłaty;
- wskazanie, czy zaskarża się nakaz w całości czy w części;
- zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór;
- pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu;
- wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie;
- Twój podpis, ewentualnie Twojego pełnomocnika;
- Załączniki i odpisy (w takim samym brzmieniu) dla strony przeciwnej.

Jakie elementy powinien zawierać sprzeciw od wyroku zaocznego?

Sprzeciw od wyroku zaocznego powinien zawierać (por. art. 126, 344 k.p.c.):

- tytuł pisma (sprzeciw),
- sygnatura akt sprawy;
- Twoje dane jako pozwanego (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania);
- dane powoda;
- oznaczenie sądu, który wydał wyrok zaoczny;

- zarzuty przeciwko żądaniu pozwu;
- fakty i dowody na uzasadnienie zarzutów;
- Twój podpis, ewentualnie Twojego pełnomocnika;
- załączniki;
- odpis (w takim samym brzmieniu) dla strony przeciwnej; ilość odpisów równa liczbie przeciwników.

Gdzie mam złożyć środek odwoławczy?

Zarówno apelację, jak i zażalenie, należy złożyć w sądzie, który wydał wyrok w pierwszej instancji, jednak są one adresowane do sądu wyższego rzędu (por. art. 369§1 k.p.c.).

Sprzeciw i zarzuty składamy do sądu, który wydał orzeczenie, bez powoływania się na sąd wyższej instancji (por. art. 493§1, 503§1 k.p.c.).

Ile mam czasu na złożenie środka odwoławczego?

Środek odwoławczy	Termin złożenia
Apelacja	– 2 tygodnie od doręczenia wyroku z uzasadnieniem lub – 3 tygodnie od ogłoszenia wyroku
Zażalenie	– 1 tydzień od doręczenia postanowienia lub – 1 tydzień od ogłoszenia postanowienia zapadłego na rozprawie, chyba że strona zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia tego

	postanowienia z uzasadnieniem
Zarzuty od nakazu zapłaty	2 tygodnie od doręczenia nakazu zapłaty
Sprzeciw od nakazu zapłaty	2 tygodnie od doręczenia nakazu zapłaty
Sprzeciw od wyroku zaocznego	2 tygodnie od doręczenia wyroku

O ewentualne, szczegółowe i profesjonalne porady prawne należy udać się do specjalisty - adwokata lub radcy prawnego. W Biurze Obsługi Interesanta uzyskasz wgląd do listy adwokatów/radców prawnych lub do listy instytucji udzielających bezpłatnych porad.